

Sborové OZVĚNY

Časopis sboru Českobratrské církve evangelické v Teplicích • prosinec 2015 • Ročník XX

Přicházím se službou Božího slova

V neděli 8. listopadu 2015 se při slavnostní odpolední bohoslužbě stal Mgr. Dan Páleník oficiálně naším novým kazatelem. Přesto, že rozhovor je v našich Sborových ozvěnách spíš ojedinělým novinářským útvarem, tentokrát výjimku rádi uděláme.

● Jaké jsou první pocity, bratře faráři?

Mám radost, že se instalace povedla a obešla bez větších zádrhelů. Také jsem rád, že už jsou obě slavnosti (instalace a ordinace) již za mnou, předcházela jim spousta přípravy, práce a organizace. A to prostě stojí síly i čas.

● Jak dlouho ses připravoval na životní dráhu kazatele?

Těžko říct. Část je lidské rozhodnutí, část je Boží volání a možnost k povolání kazatele obsažená už v mém zárodku a genetickém kódu. Navíc kazatel pak zúročuje a promýšlí všechny situace lidského života, nakolik je toho schopen, včetně dětských i svých. V něčem tedy už od počátku - to ale mohu vyznat až teď, zpětně, tehdy by mě to nenapadlo. Po praktické a objektivně dokazatelné stránce začíná má příprava, myslím, předkonfirmační přípravou - to mi bylo asi čtrnáct let. Nejen, že jsem se musel naučit spousta do dneška důležitých a používaných znalostí, ale také jsem měl dobrý příklad v promýšlení a prožívání víry právě ve všedních dnech - ne hlavně v mezních situacích nebo v neděli. A už tam jsem vnímal, že nějaká obdarování pro povolání faráře mám - stejně jako pro jiná povolání. A taky, že by mě to bavilo, zajímalo. Farář netrpí nudou, vždy je co objevovat v Písmu,

lidském světě, výkladech a metodách práce. Pak přišly různé tábory, nedělní, teologická fakulta a čím dál víc spolupráce ve strašnickém a pak i smíchovském sboru. To nakonec vystihl a sdělil nejen sboru můj první mentor Pavel Klinecký během instalace. To vše je však až následkem započatého formování postoje během předkonfirmační přípravy. Takže jsem se zatím připravoval asi patnáct let. A ještě se tak čtyřicet let připravovat hodlám. Dá-li Pán, pak i víc.

● S čím do teplického sboru přicházíš?

No hlavně asi s Danou (smích). Přicházím se službou Božímu slovu a Božím slovem, ale to snad každý farář. Nějaké plány či vize mám, ale nakolik bude možné je vůbec začít realizovat, se teprve ukáže. V tuto chvíli spotřebovává nemalou část mého času stále ještě zařizování bydlení na faře a další stavební záležitosti. A tak spíše pokračuji buď

v tom, co již ve sboru fungovalo nebo začínám s obvyklými programy, které zde časem takřka zmizely (střední generace, mládež atd.). Mluvit nyní konkrétně o tom, co bych rád, aby se povedlo nebo začalo dít, je strašně předčasné a mohlo by to hrozně mást. V obecnosti bych však rád, aby si lidé mezi spoustou kulturních programů, jež se v Teplicích pořádají, a všedními starostmi, našli čas a chuť také na pravidelné scházení se právě nad Božím zjevením (Bible), modlitbou, podstatnými otázkami života apod.

● Co naopak očekáváš od staršovstva a celého sboru?

Zejména splnění slibu, k němuž se staršovstvo tradičně zavazuje při nástupu každého faráře - že si budeme navzájem oporou, podporou, inspirací a pomocí. Konkrétně to znamená otevřenost v nápadech i reflexích toho, co se povedlo nebo nepovedlo. Stejně jako otevřenost k novým podobám již známé-

ho nebo úplně novým aktivitám. V posledu to však znamená také ochotu k růstu, řečeno s Jednotou Bratrskou: s ochotou „spět k dokonalosti“. Neboť to nikdy není snadný a úplně příjemný proces. O tom, že se budeme dělit o práci ve sboru, snad není třeba mluvit, neboť se to v mnoha ohledech již děje.

● A na závěr: Vzkaz všem členům, kteří pro nemoc či stáří už do kostela nedocházejí?

Už během prvních rozhovorů se sborem jsem řekl, že pastorační činnost podle mě patří mezi neopominutelný pilíř farářské práce. K tomu patří také aktivní návštěvy, kdy farář odchází ze svého bezpečného místa ven za lidmi, kteří tak mohou zůstat tam, kde je dobře a bezpečně jim. Tedy, že je hodlám navštívit, a budou-li o to stát, navštěvovat pravidelněji k rozhovorům (či výkladům) a setkáním nejen nad životem, ale právě také nad Biblií, křesťanstvím, vírou atd.

Ordinace nových farářů, Praha 18. 10. 2015

V neděli 18. září se v kostele ČCE v Praze – Střešovicích konala ordinace nových farářů. Provedl ji synodní senior Joel Ruml, tomuto slavnostnímu aktu byli přítomni služebně starší kolegové - faráři, rodinní příslušníci i členové sborů. Náš farář Dan Páleník ke slavnostní bohoslužbě přispěl kázáním.

Není svobody bez pravdy

Vážení shromáždění,

kdo nechce žít svobodně – ať už více nebo méně? Nevím o člověku, který by nechtěl žít svobodně alespoň trochu. Nejde ani o výhradně lidskou touhu – zvířata jsou také raději svobodná než zotročená či uvězněná.

Svoboda jednotlivce i společnosti je podstatnou oblastí každého náboženství. Křesťanství pak v tomto ohledu přeci jen trochu vybočuje z řady, neboť nevykupuje svobodu ani útekem ze světa ani nesvobodou jiných skupin lidí. Náboženství, ty tisícileté tradice lidských zkušeností s božskou sférou, už dávno rozpoznalo, že člověk má takřka automaticky a samozřejmě svobodu za naplnění vlastní vůle, za cochárnou: „Nejsem svobodný, dokud si nemohu dělat, co já uznám za správné, dobré, nebo co jen chci!“ A že tohle vede jen k jednomu otroctví za druhým.

Pro podklady není třeba chodit daleko, všichni jsme takové uchopování svobody zažili jako děti v rodině, jako dospělí v rodině, mezi kamarády. Zejména pak tváří v tvář institucím – zákonům, zprostředkovatelům energií, státní moci a také tváří v tvář různým církvím či náboženským hnutím. A je jedno, jestli jsme tuto cochárnou jako svou svobodu chtěli my, nebo nás svou cochárnou obtěžoval až znesvobodňoval někdo jiný.

Svoboda uchopená jako možnost jednat konečně dle své vůle, tedy svévolně, vede velmi rychle ke špatným koncům. Podobně jako prázdné fráze typu:

„Svoboda jednoho končí tam, kde začíná svoboda druhého.“ Abych já byl svobodný, musí být někdo jiný nesvobodný? V takovém světě bych tedy žít nechtěl, to zase vede jen k útlaku, zlobě a utrpení. Proud křesťanské tradice přináší něco úplně jiného: Svoboda je dar, nabídnutý a zaštitovaný Hospodinem, Stvořitelem nebe i země. Svoboda je dar, který člověk přijímá za nic, pokud věří právě tomu garantovi. Hospodin tě uvedl do dobré země, vůbec do nějaké země, do života, dal ti možnosti a úspěchy, provedl tě mnohým nebezpečím i vodu ti z kamene vyvedl – tak o tom hovoří pátá kniha Mojžíšova (Dt). Svoboda není v genetickém kódu živých tvorů. Není něco samozřejmého. Svoboda je dar, vždycky.

Proto nám Bůh nabízí svobodu, povolává nás k ní. Ne ke svobodě utopit se ve svých chutích, v kompenzacích vlastních traumat nebo vizí. Ne k dojmu, že ostatní jsou jen na obtíž mé svobodě, nebo jsou nástroji mé svobody. Ale ke skutečné svobodě. Hospodin povolal nás a každého k svobodě blahobytu, pokoje, lásky a soužití sobě rovných. Takovou svobodu si člověk dát ani vymoci nemůže, protože pak právě snadno uvěří iluzi, že „blahobytu jsem se domohl svou silou a zdatností svých rukou“. A pak přichází zklamání a hněv, když vnější realita ukáže opak. Abychom však mohli být svobodní, potřebujeme vysvobozovat z různých otroctví – ať už z otroctví mých chťení, vin, traumat, vizí nebo iluzí. A Bůh

z nich vysvobozuje. Hospodin vysvobozuje také z otroctví obtížnosti druhých lidí, osvobozuje od tíže minulosti nebo budoucnosti. A zejména nám nabízí svobodu od sebe samých – jakkoli zrovna tuhle část lidé přijímají jen velmi neradi (nebo, lépe, ji raději nepřijímají). Z daru Boží svobody tu sedí (a částečně stojí) také skupinka tak trochu čerstvých farářů. Snad také proto, aby šířili nabídku Božího vysvobození a správné uchopení této svobody. Ale pro faráře je svoboda větším břemenem než ostatních. Právě faráři, ba už jako vikáři, zažívají mnohé „kousání a požíráni jeden druhého“ – na sborech, v církevních strukturách, v kontaktu s lidmi odmítajícími Hospodina. A právě faráři velmi snadnou zajedou do kolejí vlastních pravd, přesvědčení a moci – vždyť kdo zpochybňuje, co a jak děláme? Právě faráři se nejněsnadněji dostanou do situace, kdy se neobtěžují vycházet lidem vstříc. Promyšlet, co dělat jinak, když dosavadní praxe mnoho ovoce nepřináší, ba někdy se dokonce už ani neobtěžují lidem ani zdůvodňovat své postoje, rozhodnutí, způsoby práce. Jaká nesvoboda, jaké otroctví, jaký dojem „úspěchu vlastních rukou“!

A jak snadno se pak může podobně chovat církev jako instituce! Naštěstí, nebo spíše díky Bohu, je stále přítomno ono povolání ke svobodě. Vždy je přítomna možnost žít z Božího Ducha, z Boží vůle, a ne z toho, k čemu mě táhne moje přirozenost – pokud jsem vůbec dostatečně svoboděn ke znalosti své přirozenosti nebo Boží nabídky. Snad nám tedy svoboda není a nebude pláštěm pro vlastní nepravosti. Snad nám nebude zmocněním k naplnění svých já, ale bude nám mocí do hloubky poznat každý sám sebe. Snad nám bude Boží svoboda mocí poznat do hloubky lidi a situace, v nichž se budeme nacházet nebo se už nacházíme.

Snad nám ta Bohem darovaná svoboda bude mocí k daru svobody lidem kolem nás – a kolik nesvobody právě v české zemi je!

Kéž je nám všem svoboda také radostí a potěšením, že nemusíme podléhat ani otročit majetku, trendům nebo falešným učeníům či prostě zlu a utrpení. V Boží svobodě lze s radostí užívat majetek, trendy a přitom se jimi netrápit. Kéž je nám Hospodinova svoboda mocí ke změně toho, co funguje špatně nebo vůbec – v první řadě v nás samotných, v druhé řadě pak na sborech, v rodinách, v církvích a nakonec snad ve světě. Snad nezapomeneme, že velmi pravděpodobně tu darovanou svobodu zneužijeme, právě proto, že je darovaná. Prostě se to stane, všem lidem: Farářům, politikům, rodičům, učitelům, manželům i bezdomovcům. Prostě podlehneme tahu vlastní přirozenosti, vlastního já.

Snad nezapomeneme na toto zneužití, protože to je velký kus svobody: Přiznat si a vědět, že jsem taky někdy pěkný osel. Že jsem ve svém životě mnoho zkazil, mnohým uskočil či ublížil. Že jsem otročil mnohému, a dost možná ještě stále otročím. Že jsem zneužil moc, která mi byla svěřena. Prostě, že jsem zhrěšil. Jak úmyslně, tak neúmyslně. Vždyť není svobody bez pravdy. A svoboda bez lásky k sobě nebo bez stejné lásky k bližním? To je strašné otroctví pro všechny, i kdyby ta svoboda byla sebepravdivější. Hospodin nabízí právě svobodu v pravdě a v lásce, nabízí svobodu pravdy a lásky. A zaštituje tento dar svobody mocí, která dokáže stvořit svět, vzkřísit mrtvé, proměnit lidské srdce i zachránit před vlastní duší, tělem i minulostí. Tak od Hospodina přijíme tuto svobodu plnými douškami. Nechme se touto svobodou proměňovat i křísit. Znovu a znovu. Amen.

Slunce na nebi i v srdcích

V neděli 8. listopadu, prožili členové sboru Českobratrské církve evangelické radostný den. Z oblohy hřálo slunce a jeho paprsky se usídlily i v našich srdcích. Dopolodne se konala pravidelná bohoslužba, odpoledne ji pak vystřídala slavnostní. Uskutečnila se při ní instalace nového faráře Dana Páleníka, který složil slib a stal se oficiálně naším novým pastýřem.

Podpořili jej kolegové z Ústeckého seniorátu, řada milých hostů a příznivců teplického sboru zdaleka i zblízka, rodina a přirozeně celý náš sbor. Instalaci provedla seniorka Ústeckého seniorátu Martina Šeráková, posel-

ství přednesli farář sboru ze Dvora Králové Aleš Mostecký, který byl ve vikariátě mentorem Dana Páleníka,

Pavel Klinecký, farář strašnického sboru v Praze, kde náš nový farář vyrůstal a odkud k nám přišel, i náš

bývalý farář Jan Opočenský, který má nárok za zasloužený odpočinek. Podporu novému kazateli v dobrém i zlém při naplňování evangelií, výchově dětí a mládeže, rozvíjení sborového života i pastorační činnosti za náš sbor slíbili kurátorka Věra Grögerová a Roman Gaudyn a také všichni presbyteri. Slavnostní okamžiky ještě umocnilo vysluhování sv. Večeře Páně. Završili jsme tak více než dvouleté usilovné hledání nového faráře. Za tento dar děkujeme Pánu Bohu. Jsme si vědomi toho, že ne každý sbor má svého pastýře, kterých je obecně nedostatek. Jsme připraveni se o své štěstí dělit s ostatními všude, kde bude třeba.

Dan Páleník: Boží milost je nezbytná

Milí shromáždění,

cítíte se spíše jako Marta? Jako ti, kdo pracují, organizují, zařizují, křesťanství hlavně nějak prakticky pojmají, až někdy ke zlobení se na ty, kdo dělají méně? Nebo se cítíte jako Marie – ta sedící a poslouchající Ježíšova slova u jeho nohou, užívající si Kristovo učení, vyprávění, moc i přítomnost – ne hlavně usilující o nějakou křesťanskou praxi?

V ekumenickém překladu je příběh o Martě a Marii trochu zavádějící. Marie si vybrala správně, vybrala si to jedno, co je potřeba a o co nepříjde... ale co to je? Je to sezení u Kristových nohou? To my přece nemůžeme! Je to poslouchání Ježíšových slov? To přece taky nemůžeme, máme jen ta, která si někdo zapamatoval a později zapsal – a to Lukáš, pisatel evangelia, ví nejlíp!

Když jsem se podíval do Lukášova původního textu, zjistil jsem dvě překvapivé věci: Ta Marta vůbec neměla plno práce s obsluhováním Ježíše. Lukáš píše: „Ale ta Marta byla rušena spoustou diakonie (služby).“ Aha, to ale ledacos mění, to znamená, že ta Marta taky Ježíše poslouchala, jen jí rušila její pohostinnost a služba!

Ježíš pak Martě neodpovídá: „Marie si vybrala dobře.“ Lukáš napsal Ježíšova slova takto: „Marie vybrala tu dobrou část, ten dobrý díl, který jí nebude odebrán.“ Aha, ale to pak taky ledacos mění – Marie nevybrala jiný objekt než Marta. Obě ženy Ježíše poslouchaly! Marie jen zvolila nechat starosti starostmi a soustředit se plně na Boží slovo! Ačkoli to znamenalo méně připraveného pohostění...

Jo, to dává smysl i v našich životech... Setkání s Kristem vždycky přináší výběr ze dvou možností. Život křesťana vždy nabízí dvě možnosti, co lze dělat v jeden moment. Buď v jeden čas jedná diakonii (= službou) a praktickým křesťanstvím, nebo se věnuje slovům Božího Syna, studuji Písmo, promyslím ho,

učím se ho, užívám si ho a mám z něj obyčejnou radost. Těžko přece budu číst Bibli a přitom něco opravovat. Stejně těžko budu pracovat třeba s dětmi v neděle a zároveň sedět na bohoslužbách a poslouchat kázání (snad) Božího slova...

A i ten příběh je vystaven tak, že obě sestry jsou provázané, neoddělitelné: Marie si sice sedá k Ježíšovým nohám, a je na první pohled vyzdvížená, ale je to Marta, kdo přivedl a přijal Ježíše do jejich domu. Nebýt té pracovitě až pragmatické Marty, seděla by Marie u prázdné židle. A nebýt té Marie, která se nechce rozptylovat praktickými věcmi, nemohla by Marta být upozorněna, že právě to praktické křesťanství, právě lidský pragmatismus „hlavně něco dělat“ pomíjí, odchází, mizí. A že to jediné skutečně nezbytné, je něco jiného právě než křesťanská ortopraxe, křesťanská služba.

Vždyť „milostí jsme spaseni skrze víru“ (Ef 2, 8). Pouhou milostí jsme spaseni, ne našimi skutky. Naše křesťanské skutky mají a mohou až následovat po našem omilostnění, mají být jeho ovocem. A rozhodně by nás neměly rozptylovat nebo odvádět od naslouchání Božímu slovu, jako u té Marty. A už vůbec by ho neměly nahrazovat, jak se to snadno stává v běžném lidském pragmatismu, kdy pro množství starostí, práce, organizování, spravování a zařizování prostě není čas si v klidu sednout. Natožpak nad evangelium nebo nad vlastní klidnou modlitbou.

Tak je příběh Marty a Marie příběhem provázanosti obou jednáni. Ne, že je důležitější být jako Marta, nebo Marie. Důležité jsou obě ženy – jak v biblickém příběhu, tak jako symboly pro nás.

Hlavní není „křesťansky se chovat“ – vždyť co to znamená, bez radosti z Boží milosti? Třeba já rozhodně nedokážu „křesťansky jednat“, pokud se opakovaně nevracím k Bibli, teologii, modlitbě, k vlastnímu umlknání a naslouchání.

Ale hlavní není ani to symbolické usedání u Kristových nohou. Vždyť i Ježíš říká, že rozdíl je pouze v tom, že Boží slovo nám nikdo nevezme, o něj nepříjdeme, Boží slovo nepomine – na rozdíl od našich skutků. Vždyť zejm. farářská práce odplývá jako voda v řece. Často už za týden si lidé nepamatují, co farář třeba při bohoslužbách říkal. Co zbude z pastýřské péče po konci života všech zúčastněných?

Snad tedy ani má farářská práce nebude v první řadě motivována hlavně snahou „něco udělat“, „žít jako křesťan“, nebo dokonce „křesťanskými hodnotami“. Snad mou práci předchází a bude předcházet ztišení, modlitba, obrácení se ke Kristu. A tak to, co nepomíjí, co mi nikdo neukradne – to jediné nezbytné: Boží milost a mé uvědomování a zvědomování si této milosti. Stejně doufám pro nás všechny, tady v kostele i na světě. Stejně Ježíšovo slovo je i pro i laika, samozřejmě, ačkoli dnes je tu několik farářů. Možná je to slovo pro laika o něco více než pro faráře, protože farář je alespoň jednou týdně nucen se do té Bible podívat a nějakým modlitbám se věnovat.

Kéž nám ten oddíl o Martě a Marii, jemuž předchází ryze praktické podobenství o milosrdném Samařanu, a jenž je následován Modlitbou Páně, je a bude inspirací. Možná až výzvou: Veškerá vnitřní i vnější a praktická stránka našeho křesťanství pomine, a vlastně docela brzy. Není nezbytná. Je dobrá, dokonce velmi dobrá a velmi užitečná, ale je právě pro tento pomíjející svět, pro tento pomíjející čas.

Tím nezbytným je Boží milost, která nám velí ne pořádkem hekticky jednat a zařizovat a organizovat a lítat od jedné starosti k druhé, až i Boží slovo slyšíme jen na půl ucha, vyrušeně a rozrušeně. Boží milost působí, že si můžeme dovolit, ba dokonce že si máme dovolit v klidu sedat, lehat či procházet se, netrápit se záplavou všedních starostí, a věnovat se právě užívání si Božího slova a milosti.

Amen.

Oprava fary byla náročná

Celé dva roky, po odstěhování bratra faráře Jana Opočenského a jeho rodiny do Žitenic u Litoměřic, zela fara prázdnotou. Tato skutečnost a zub času, kdy se tu neinvestovalo, se promítly do stavu objektu.

Když už bylo v červenci jasné, že se naším novým pastýřem stane Dan Páleník z Prahy, pustili jsme se do práce. Ještě předtím, v červnu, jsme požádali úředí Jeronýmovi jednoty o dar na

rekonstrukci fary. Jednota ale zasedala až v září, proto jsme se neodkladně pustili do práce. „Tahouny“ v pravém smyslu slova byli Pavel Jirsák a Milan Jancyk. Neúnavně pracovali, organizo-

vali, sháněli, žádali o pomoc. Během července, srpna a začátku září bylo jen málo dní, kdy by na faře chyběli, o tom by nejlépe mohly vyprávět jejich rodiny. Těm dvěma patří obrovský dík za obětavost a šikovnost.

Přidali se i další členové sboru. Kompletní nové elektrické rozvody potřebovala především

kuchyň, pustili se do ní Vlastík a Vítěk Vondráčkovi, škrábání omítky a malování se ujala rodina Gaudynova, broušení a násobného nátěru parket ve všech pokojích se ujali Milan Jancyk a Pavel Jirsák, novou kuchyňskou linku, přivezenou v krabicích, osadili a smontovali Pavel a Jeník Spodniakovi.

, ale výsledek stojí za to!

A pak hlavní organizátor Milan Jancyk zavelel: Je čas na úklid! Toho se ujaly sestry Andrejsová, Grögerová, Jancyková, Jirsáková, Gaudynová, Filipová, Kittlerová, Pešková, Vondráčková a Richterová (snad jsme ve výčtu na nikoho nezapomněli) a fara postupně kráslela a připravovala se na nové obyvatele. A tak se v první polovině září také stalo. Dan Páleník s přítelkyní Danou Kroupovou se mohli nastěhovat. Přejeme jim, aby se jim u nás líbilo.

Opravy fary ještě zdaleka nekončí. Za peníze od JJ, za které jsme písemně poděkovali prostřednictvím dopisu Růženky Jancykové, budou vyměněna okna a zateplí se střecha, aby zbytečně neunikaly energie. Další práce na opravách balkonů atd. budeme zase dělat svépomocí. Proto stále probíhá sbírka na opravu fary a jsme vděční za každý obnos, který pomůže. Přijďte se i vy! Děkujeme.

EkuMládež

Naši mladí navazují ekumenické vazby. Pro tyto potřeby byla vytvořena idea EkuAkcí. Ty se snaží skloubit běžný program mladého člověka mimo církev a zakomponovat do něj určitou formu sdílení náboženství a myšlenek. Právě takovýmto způsobem není problém, aby na EkuAkce chodili s radostí i ateisté, či členové jiných různých vyznání, kde se mohou podělit o své myšlenky, ale i strasti a slasti běžného života. Obvykle se na takových EkuAkcích sejde okolo deseti mladých. V širokém spektru nechybí evangelíci, katolíci, ateisté, unitáři a další. EkuMyšlenka má na své kontě již například EkuČajku, EkuMonopol, EkuKebab a další.

Sjezd (nejen) evangelické mládeže

Letos jsme měli tu čest, že se Sjezd (nejen) evangelické mládeže konal v našem seniorátu. Od 2. do 4. října se naši mládežníci vydali do Litoměřic, kde se mohli setkat se svými vrstevníky. Duch celého sjezdu se nesl kolem tématu „přes čáru“. Bohatý program zahrnoval

například Martina C. Putnu, který se do podvědomí lidí zapsal hlavně díky sporu s Milošem Zemanem, a mnoho dalších zajímavých osobností a témat. Krásná jsou i setkání s lidmi, které jsou blízcí našemu sboru, avšak je vidáme hlavně při takovýchto příležitostech. Naši mládežníci se mohli setkat tedy například s Tomášem Trojanem, Mírou Tymonkem a dalšími, které sbor zná ze svých dovolených. Mládež však stárne, proto i na letošním sjezdu chybělo mnoho známých tváří i z naší mládeže. Přesto vše byla naše mládež, jak je již tradicí, jednou z nejsilnějších z ústeckého seniorátu. To dokládá i fotka mapky, kam účastníci zapichovali vlajčky na místo, odkud přijeli. Velký dík patří všem organizátorům, mezi kterými se například za naši mládež objevila Věrka a Hana Jirsákovy. **Radovan Gaudyn**

Staršovstvo se sešlo s Danem Páleníkem

V sobotu 11. července odpoledne se setkali členové staršovstva s kazatelem a jediným kandidátem na obsazení faráře našeho sboru Danem Páleníkem a jeho přítelkyní Danou, aby projednali znění dokumentů, potřebných pro ordinaci, které musíme postoupit seniorátnímu výboru. Po vzájemné diskusi našlo staršovstvo a bratr farář shodu ve všech bodech povolávací listiny a jejích příloh – náplň činnosti kazatele, povinnosti staršovstva, užívání bytu apod.

Chlapská setkání stále pokračují

V září jsme vypili tradiční kávu s našim již bývalým farářem Mgr. Janem Opočenským a přivítali nového faráře a člena našeho chlapského společenství Mgr. Dana Páleníka.

S Honzou jsme se však neloučili a věříme, že nám svou další přítomností bude obohacovat naše setkání. Ne všechno je o číslech, ale z čísla 72 máme radost. Tato "72" nám připomíná, že ekumeničtí chlapi již uskutečnili 72 setkání a těší se na každé další. S Boží po-

mocí vyhlížíme červnovou "80" v příštím roce a rádi bychom přivítali nějakého zajímavého hosta. Tématické bloky jsou stále aktuální a zajímavé. Co našim ženám můžeme prozradit, tak v září jsme hovořili o chlapské touze být chlapiem a v říjnu se účastníci našeho

setkání zamýšleli nad postojem křesťana k uprchlické otázce. Navázali jsme tak i na setkání s ministrem zemědělství Ing. Marianem Jurečkou, s kterým se velká část naší party setkala osobně na diskuzi v hotelu Prince de Ligne v Teplicích. **Roman Gaudyn**

Pravidelně se scházejí Pátečníci

Novou formou pravidelných setkávání se z popudu Dana Páleníka stali „Pátečníci“. Scházíme se jednou za 14 dní a pro začátek je na programu rozbor Apoštolského vyznání víry. Kromě toho si rádi

zaspíváme a nad vyřčeným můžeme besedovat.

Obnovily se také schůzky mládeže s bratrem farářem. Ty bývají pravidelně v sobotu od 18.30 hodin v presbyterně.

Naši jubilanti

Také v průběhu letních měsíců jsme měli možnost gratulovat našim jubilantům. Patřila k nim i sestra Jana Matuchová, dlouholetá členka staršovstva, která na začátku září oslavila 80. narozeniny. Jí i dalším oslavencům přejeme Boží přítomnost, lásku a požehnání.

Čaj o páté s Mikulášem Vymětalem

Jedním z kazatelů v našem sboru byl i evangelický farář Mikuláš Vymětal, který je synodní radou pověřen péčí o národnostní menšiny.

Při návštěvě Teplic se pokusil o setkání a sblížení s muslimy, jejichž početná komunita v lázeňském městě žije nebo je tu na lázeňském pobytu. Na čaj o páté bohužel žádný muslim nedorazil, ale i tak bylo setkání poučné. Mikuláš Vymětal se v současné době angažuje v otázkách migrantů, ubytovných na severu Čech, konkrétně v bývalé věznici v Drahoňovicích na Lounsku.

Děkuvzdání za bohatou úrodu

V říjnu se už tradičně koná bohoslužbě, při které děkujeme za úrodu, kterou jsme díky Boží péči vypěstovali na vlastních zahrádkách. Také letos byla bohatá, o čemž se můžete přesvědčit na darech před stolem Páně. Ukázkou krásně připravila sestra Růženka Jancyková.

Nezapomínejme na salár

Opět se blíží konec kalendářního roku, a tak bychom si měli, pokud jsme to dosud neudělali, pospíšet se zaplacením saláru.

Rozloučili jsme se se sestrou Dáňou Alinčovou

(*16. 1. 1931 – †13. 11. 2015)

1 Pt 4,7-11: „Konec všech věcí je blízko. Žijte proto rozumně a střízlivě, abyste byli pohotovi k modlitbám. Především mějte vytrvalou lásku jedni k druhým; vždyť láska přikryje množství hříchů. Budte jedni k druhým pohostinní a nestěžujte si na to. Každý ať slouží druhým tím darem milosti, který přijal: tak budete dobrými správci Boží milosti v její rozmanitosti. Kdo káže, ať zvěstuje slovo Boží. Kdo slouží, ať to činí ze síly, kterou dává Bůh – tak, aby se všechno dělo k oslavě Boží skrze Ježíše Krista. Jemu buď sláva i moc na věky věků.“

Známa spojnice mezi Krabčicemi a Teplicemi byla před lety životně důležitá. Před koncem 19. století jí prošel Václav Řezníček s rodinou, aby na popud krabčického faráře Šuberta, který v něm objevil obdarovaného buditele a shromažďovatele evangelíků na zdejší severu. Tou samou spojnici proudiva jistota součinnosti mezi věřícími - před válkou, za války i těsně po válce: rodiny Titěřů, Štastných, Tejkalů jen toto pouto utužily. Po téhle linii se do Teplic dostala i ta, s níž se loučíme, sestra Daniela.

Zde, v Úpořinách, kam se přistěhovala s rodiči a sourozenci, dospěla, naplněná dobrými vzpomínkami na dětství a dívčí léta v kraji pod Řípem. .Vzpomínat na tu dobu jí bylo nesmírně drahé. Tam se kladly základy její zbožnosti, životních zásad i představ o budoucnosti.

Celý život pracovala v kanceláři v Teplicích. S manželem, který si ji zde získal, vychovali dvě děti. Svou víru si nesla v srdci a vděčnost za ni projevovala typicky pro sebe: Službou nejbližším: Rodičům, sourozencům, dětem, manželovi v jeho nemoci byla trpělivým svědectvím služby a ochotné práce pro druhého, až do jeho smrti.

Když jsme se blíže poznali, žila už sama v domku na kopci. Tam byla její velká láska – pečlivě

udržovaná zahrádka s krásnými a působivými kvítky, i pro nedělní stůl Páně. Radost pohledět, mohli bychom říci, že se ten její jinak nenápadný domek dal najít podle ozdobné zahrádky. Ona byla prostě ráda v různé práci a službě-avšak péče o kvítka to byla její radost. To bylo poznávací znamení.

Nerada se nechala dovézt po shromáždění domů, říkala, že to má za pár korun veřejnou dopravou. Avšak, když jsem ji já nebo někdo jiný přeci jen odvážel, byla ta zahrádka spolehlivým orientačním bodem. A to i večer, po cestě z Aliančního modlitebního týdne, kde ráda svou účast zastupovala i nás liknavější.

Výňatek ze Sborových ozvěn: Nádherné životní jubileum – 80 let – mezi námi v plné svěžesti oslavila sestra Dáňa Alinčová. Narozeniny připadly zrovna na neděli. Zaslouží si veliké poděkování za neúnavnou a trpělivou službu v kuchyni. Umí uvařit tu nejlepší kávu, napéct výborný koláč a ještě stihne dát kuchyni do pořádku.

Její pracovitě ruce už před časem bezmocně klesly a ona dožívala své roky v opatrování druhými. Věděli jsme, navštěvovali, díky za všechny informace a vyřízené pozdravy od ní. Ten nejvěrnější, náš Pán, při ní bděl, vždyť z jejího života plynulo tiché svědectví o jeho dobrotě, moci a slávě...

Jan Opočenský, 18. 11. 2015

Zůstanu s vámi, dokud na mne nezapomenete

Paliativní medicína se po sametové revoluci rozšířila také v České republice především jako součást hospicové péče. Její propagátorkou je MUDr. Marie Svatošová, zakladatelka prvního lůžkového hospicu v Červeném Kostelci. V současné době je jich u nás celkem 16, v lednu k nim přibude zatím poslední v Liberci. A velmi dynamicky se rozvíjí domácí hospicová péče. Poslání paliativní medicíny nám přiblížila ředitelka Hospicu sv. Štěpána v Litoměřicích Mgr. Monika Marková.

● **Prosím, vysvětlete čtenářům, co znamená pojem paliativní medicína?**

Slovo paliativní lze přeložit jako útěšná. Je to vlastně nejstarší forma medicíny, protože dříve se lékaři soustředili právě na léčbu příznaků. Až později udělala medicína obrovský pokrok a začala léčit příčinu. Dnes dokáže pacientovi pomoci dialýzou, umělou plicní ventilací a podobně. Na druhou lidé trochu zapominají na to, že jsme smrtelní a že čas každého přijde. Pokud klasická medicína už vyčerpala všechny možnosti, pomáhají hospice zachovat kvalitní život až do jeho přirozeného konce.

● **Kde jste sbírali zkušenosti a jak se hospicová péče rozvíjí?**

V Evropě je kolébkou moderní hospicové péče Anglie. První hospic tam vznikl v roce 1967 a tato myšlenka se raketově rozšířila do zámoří, prakticky na všechny kontinenty. Kromě lůžkových hospiců existuje a rozvíjí se domácí hospicová péče,

protože osmdesát procent lidí si přeje zemřít doma v kruhu rodiny. Paliativní oddělení vznikají i v nemocnicích, a to je moc dobře.

● **Jak to funguje u vás v Litoměřicích?**

U nás na Rybářském náměstí, stranou městského ruchu a shonu, máme 26 lůžek pro nemocné v jednolůžkových pokojích, aby bylo zajištěno soukromí a možnost pobytu blízké osoby. Těmto nemocným a jejich blízkým je k dispozici celý náš tým – lékaři, sestry, sociální

i pastorační pracovníci, ale třeba také dobrovolníci a další pomocný personál. Vedle toho poskytujeme také domácí hospicovou péči. Zajíždíme do vzdálenosti 25 kilometrů od Litoměřic. Odlehčovací službu, to znamená přijetí nemocného na určitou dobu do hospice, nebo službu našeho pracovníka v domácnosti mohou využít blízcí, když si potřebují vyřídit své záležitosti a odpočinout si. Přitom se vždy snažíme nezasahovat do rodiny víc, než sama chce.

● **Z čeho jsou hospice financovány?**

Z jedné třetiny dostáváme příspěvky od některých zdravotních pojišťoven, dále nám dotace poskytuje kraj, města a obce, pacienti si připlácejí stokorunu denně – za domácí hospic a 200 Kč za lůžkový. Každý rok si ale na činnost musíme zhruba 3 miliony korun sehnat sami. Snažíme se, jak to jen jde. Máme kamenný i internetový obchod Bona Fide, půjčujeme zdravotní pomůcky pro domácí péči a jsme přirozeně vděční všem dárcům.

● **Mluvíme o umírání. Je práce v hospici smutná?**

Někdy ano, a někdy také ne. Při rozhovorech s klienty se setkáváme s nádhernými, někdy až neuvěřitelnými příběhy, s velikou oboplnou láskou, lidé bývají na sklonku života čistší, upřímnější, smířenější. Dokonce ani na Vánoce u nás není smutno, spíš dojemně. Přirozeně, pokud to zdravotní stav klientů dovolí, odcházejí na svátky domů. O ty, kteří zůstávají, se rádi postaráme. Sestry právě dnes ráno vzpomínaly na loňský Štědrý den, kdy byly svědky slavnostní večeře rodiny, od kterých se vzdalovala manželka a matka. U lůžka bylo krásně prostřeno, nechyběl vánoční ubrus, svíčky, tradiční jídlo, cukroví, sváteční atmosféra, bylo tu zkrátka všechno, co k Vánocům patří. Ten večer si opravdu užili. Paní se před odchodem něžně rozloučila slovy: „Zůstanu s vámi, dokud na mne nezapomenete“.

www.hospiclitomerice.cz

O duchovních potřebách nejen v závěru života...

V sobotu 24. října zavítala do našeho sboru ředitelka Hospice sv. Štěpána v Litoměřicích Mgr. Monika Marková. Pozvání na ekumenické setkání přijalo pětadvacet žen napříč křesťanským spektrem. A rozhodně jsme nelitovaly. Přednáška byla velmi poutavá a interaktivní, prostřed-

nictvím odpovědi paní Markové jsme našly odpovědi na řadu otázek. Děkujeme. Po společném obědě následovala tvořivá dílna, z které si ženy odnesly podzimní dekorace. Poděkování za zdařilou akci patří organizátorkám z našeho sboru, sestrám Daně Opočenské a Daně Gaudynové.

Vážený bratře faráři,

dva roky jsme na tuhle chvíli čekali, a teď, když je tady, je nám nějak divně u srdce. Ale všechno má svůj čas, jak čteme v knize Kazatel: „Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas: Je čas rození i čas umírání, je čas plakat i čas smát se, je čas hledat i čas ztrácet...“ A staršovstvo s celým teplickým sborem dodává: Je čas děkovat a loučit se. Příští neděli 6. 9. 2015 budeme volit s Boží pomocí nového faráře Dana Páléníka.

Nejprve trochu historie: Psal se rok 2002, sbor byl bez pastýře (farář Pištor s rodinou odešel do USA), ale měli jsme štěstí, že tu byl ještě v plné síle br. f. Tejkal, a tak jsme nebyli úplnými sirotky. Jedné květnové neděle roku 2003 u nás kázal br. synodní senior Pavel Smetana a u kávy po bohoslužbách jsme ho prosili, zda by nám někoho mohl poslat. Tehdy řekl historickou větou: „Všichni vikáři jsou už rozebráni, ale počítejte s tím, že Duch svatý už na někom pro vás pracuje.“ Do měsíce se přihlásil br. f. Jan Opočenský, 1. 11. 2003 byla jeho instalace.

To bylo pro sbor požehnání. Nastalo velké oživení sboru už proto, že bratr farář přišel do Teplíc s početnou rodinou. Přibýlo dětí i mládeže, postupně narůstala aktivita ve sboru i mimo sbor, ekumenická setkávání žen i mužů se stala pravidelnou součástí sborového života i v týdnu, biblické hodiny, sborové zájezdy, cyklistické výlety mládeže, navázané

přátelství s evangelickým sborem v německé Muldě a Helbigsdorfu a vzájemné návštěvy (od r. 2008), konfirmace, křty, svatby, jubilea, práce nemocničního kaplana... Je toho hodně, doporučuji prolistovat Sborové ozvěny vydávané s. Richterovou od 15. 6. 2008.

A tak jsme byli překvapeni, když uplynulo 10 let od nástupu br. f. Opočenského a chystal se do důchodu. Začali jsme hledat jeho nástupce, a opět marně. Bratr farář nás nenechal na holičkách a obětavě 2 roky sboru sloužil alespoň na poloviční úvazek. Oceňujeme jeho obětavost a věrnost i za ztížených podmínek – dojížděl několikrát v týdnu ze Žitenic 40 km vzdálených. Nesmíme ovšem zapomenout, že velkou zásluhu na jeho práci pro sbor má (měla) jeho žena Dana Opočenská, Danuško, děkujeme. Stejně tak našli ve sborové práci uplatnění a poděkování zaslouží i dva synové – Jeník za službu u varhan a Láda za doprovod kytary.

Bratře faráři, jménem staršovstva a celého teplického sboru Vám děkujeme za všechna ta léta. Děkujeme a prosíme našeho Pána, aby Vám a celé Vaší rodině dopřál hodně zdraví, síly a radosti, aby Vás Boží požehnání provázelo do dalších let.

*Mgr. Věra Grögerová,
kurátorka sboru
Teplice, v neděli 30. 8. 2015*

Stále se radujete

*Stále se radujte,
v modlitbách neustávejte.
Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle
Boží v Kristu Ježíši pro vás.
Plamen Ducha nezhášejte,
prorockými dary nepohrdejte.
Všecko zkoumejte, dobrého se držte;
zlého se chraňte v každé podobě.*

Apoštol Pavel končí svůj list do Soluně. Epištola vrcholí výzvami k životu z Ducha svatého. Života osobního i života křesťanské pospolitosti se výsostně dotýká dar radosti, modliteb a díky – vše od Ducha. Je to trojí ovoce z téhož kořene.

Stále se radujte – jak daleko jsme v chápání této výzvy od prvotní církve! Pro soluňské křesťany je radost první, základní rys ve tváři nového, pro Krista narozeného člověka. Je to výzva, která je možná i uprostřed tísně. Pro nás spíš občasný luxus, v neradostném výčtu všech ctností... Posvěcený, Duchem obdarovaný člověk je člověk nezníčitelné radosti. My křesťané se učíme, že radost a milost jsou si blízko... V řečtině, jazyku epištoly chara (radost) a charis (milost) jsou vlastně totožné... Vždyť nezaslouženě darovaná láska činí šťastným a to vždy a v každé pozici. Mluvíme přeci o milosti osobnostní, jako lásce srdce – které za nás krvácelo a pro nás bije. A naše srdce mu odpovídá podobně. A protože se nám prodloužil duchovní zrak, vyrostli jsme, vidíme dál, můžeme se radovat v naději (ř 12,12: z naděje se radujte, v soužení buďte trpěliví, v modlitbách vytrvalí) a v Pánu (fp 4,4 Radujte se v Pánu vždycky, znovu říkám: Radujte se!).

V modlitbách neustávejte - základ modlitby je v rozhovoru – tak byl člověk také stvořen: Jako ten kdo je v rozhovoru se svým Stvořitelem. Pro nás je důkazem biblická zpráva o stvoření člověka k partnerství (obrazu) a rozhovoru s Bohem. To se po pádu přerušilo a rozhovorem našeho srdce je samomluva... Ten původní stav byl obnoven v Ježíši, který nás naučil modlit se jako své učedníky. KOLIK JE VŠAK VLIVŮ, které působí, že modlitbu „vysazujeme“ právě, když bychom ji nejméně potřebovali a o věcech nás trápících měli hovořit. Proto modlitba bez přestání je stálá otevřenost a připravenost, stav závislosti...

Za všech okolností děkujte, neboť to je vůle Boží v Kristu Ježíši pro vás. Děkovat za všech okolností – nebo jak říkají kraličti: „ze všeho“ je Boží vůle! Ale my známe, že to dělají jen

brebentiví mniši či žebráci-ti vychovanější... děkuji bratříčku, děkuji sestřičko, Pán Bůh zaplat! Zde však Pavel myslí na příčinu k neustálé vděčnosti a děkování... a ta nám do života pronikla jako zcela nová skutečnost: a má být tak vryta do našeho vědomí, srdce, víry, že bez problémů o ní máme svědčit... byli jsme vytrženi z moci zla, zmaru a smrti a jdeme cestou života... to děkovat za všechno a vždy je vloženo u Pavla mezi Boha a Krista... jako ten třetí-Duch svatý: A věru, kdo nepřijal moc a vedení Ducha, mručí a křičí, že není za co děkovat, že na všechno má právo, vše si sám zařídil... a tak žije v největším omylu, který člověka může potrefit. A proto jen Duch svatý nás vede k vděčnosti a děkování...

Radost, modlitba a děkování – kde to trojí umlká, tam chabne a slábne církev, až nakonec přestane být církví Boží.

Plamen Ducha nezhášejte. Víra probuzená Duchem svatým je jako oheň. V první církvi to bylo znát! Vládl v ní život zapálený, vzrušený. Někdy to bylo tak silné, až bylo nutné volat k řádu a střízlivosti. Právě v Tes. ten plamen tlumili a hasili - proč? Snad to bylo proto, že ne všechno nadšený je z Ducha sv., ač se tak tváří.

Prorockými dary nepohrdejte. Např. dar prorockého slova: To není věštění budoucnosti... ale: kdo z vnuknutí promlouvá, svými slovy lidi vzdělává, povzbuzuje a těší. Je to jako dar promluvit pravé slovo v pravý čas. Nebo-kdo mluví jazykem (a chlubí se tím) působí tím potěšením jen sobě, kdo však z vnuknutí Ducha, působí tím duchovní užitek celé křesťanské obci.

Všecko zkoumejte, dobrého se držte. Zlého se chraňte v každé podobě. Ovšemže duchovní projevy je třeba zkoumat, zda ve jménu Božím nepřichází pouze člověk... a tím i vliv toho Zlého. Zkoumání je to někdy na delší dobu, avšak měřítkem bývá: Co ten nositel od sboru žádá (poslušnost? oslavu? kariéru? pak špatně. A potom: jde mu o oslavu Pána? Krista? nebo vposledu sebe sama?).

Církev je chrámem Božím, v němž vane Duch svatý... Chrám Boží je místo, kde se rodí svoboda člověka podle Boží vůle, úcta k Bohu, pravé lidství podle Božího vedení, vše dosvědčené Kristem.. Církev není posluchárna (k mluvení každého, jak si zamane), není ani instituce... řízená formálními nařízeními nebo zvyklostmi, kde není místo pro nové projevy, neotřelé příklady, vždyť kde není místo pro nové pokyny a prožitky, tam se pohrdá Duchem svatým. Ovšem, není všechno plně Ducha, co je „duchaplné“.

A tak, milí, které vlivy ochromují naši radost-radostnost, naše modlitby, díky? Není to právě to, že se snažíme co nejjednodušeji přizpůsobit trendu okolí a na jednoduché otázky hledat nejjednodušší odpovědi? Necháváme se tak obírat o pravou radost z Božích darů a blízkosti Spasitele... o pochopení, že náš Pán zemřel opravdu za všechny hříšné, kteří se k němu obracují... že myšlenka služby Jemu je myšlenkou služby pro bližní... Duch svatý je duch zápasu o pravdivý život... zápasíme pod jeho vedením, nebo jen odhadujeme co pro nás bude výhodnější? Kudy proklouznout? Jak se vyhnout nepohodlným a namáhavým cestám poslušnosti, pokory a odevzdanosti do Boží ruky...

Bohoslužby 19.7.2015, Jan Opočenský, Teplice

Jednou budem dál...

Výročí listopadových událostí roku 1989 si připomněli členové a příznivci Českobratrské církve evangelické, KDU- ČSL a Československé církve husitské v úterý 17. 11 2015.

Hostem byl tentokrát Mgr. Ing. Jan Kasal, dřívější poslanec a předseda KDU-ČSL, dnes předseda Prezidia Evropské akademie pro demokracii. Členem a funkcionářem strany je od roku 1985, a tak byl v revolučním čase uprostřed dění a zůstává v něm dodnes jako účastník koaličních jednání ČSSD, ANO a KDU-ČSL. I my, pamětníci, jsme se dozvěděli řadu nových informací, které dosud publikovány nebyly. Měli jsme také možnost prohlédnout si Ústavu České republiky po rozpadu Československa. Kdo přišel, určitě nelitoval. Dojemně, byť trochu falešně, ale od srdce, jsme zazpívali Modlitbu pro Martu, Hutkovu Náměšť a shromáždění ukončili písní Jednou budem dál, které zněly na náměstích v listopadu 1989.

Zatímco dospělí poslouchali a besedovali i v kontextu dnešní doby

s Janem Kasalem, děti měly vlastní program s manželi Klimešovými. Jen se začalo smrákat, vydal se od kostela ČCE v ulici J. V. Sládka lampionový průvod na Benešovo náměstí, kde 11. listopadu 1989 začaly ekologické demonstrace v Teplicích. Poděkování za organizaci patří jmenovitě Romanu Gaudynovi, tajemníku KDU-ČSL a Daniele Klimešové, faráře ČCH. Prostory a malé občerstvení z kuchyně Lídy a Haničky Jirsákových poskytla ČCE.

Zveme k účasti na bohoslužbách i dalších setkáních

sboru Českobratrské církve evangelické v Teplicích,
J. V. Sládka 2006/16

Kancelář sboru ČCE v Teplicích,
mobil br. farář Mgr. Dan Páleník 737 437 107
č. ú. 2100220448/2010

POZVÁNÍ

Pravidelná shromáždění

- neděle 9.30 hodin bohoslužba
10.00 hodin nedělní škola pro děti
po bohoslužbě neformální posezení v presbyterně u kávy a čaje
- úterý 16.30 hodin biblická hodina
- pátek večer se scházejí střídavě muži a pátečníci
- sobota 18.30 hodin setkání mládeže

Máte-li možnost,
sledujte dění ve sboru ČCE také na internetu:
www.teplice.evangnet.cz

Oslavy 600. výročí upálení Mistra Jana Husa

Letos 6. července uplynulo 600 let od upálení kazatele Mistra Jana Husa v Kostnici. My jsme si toto výročí připomněli společně s Československou církví husitskou a Církví Adventistů Sedmého dne v kostele sv. Bartoloměje v Teplicích. Společnou bohoslužbu odsloužili kazatelé zmíněných církví, program s dětmi a občerstvení připravila farářka ČCH Daniela Klimešová.

Přijďte s námi strávit advent

Neděle 6. prosince:

Vystoupení dětského souboru z Bystrán,
v rámci bohoslužeb

Neděle 13. prosince:

Koncert manželů Valtových a jejich hostů,
v rámci bohoslužeb

Neděle 20. prosince:

Dětské vánoční divadlo
(dopoledne v rámci bohoslužeb),

odpoledne od 16 hodin:

Vánoční hra mládeže

Redakce děkuje všem dopisovatelům, kteří se podíleli na přípravě vydání. Toto speciální číslo vyšlo za laskavé podpory akciové společnosti Severočeský METROPOL, grafická úprava: Jiří Vondráček. Příspěvky zasílejte na adresu metropoll@seznam.cz nebo předejte s. Richterové. Tisk: Jiří Bartoš – SLON, Ústí n. L.

